

Мох Юлія Андріївна

Кандидат педагогічних наук

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Радченко Олена Іванівна

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ФОРМАТИВНЕ ОЦІНЮВАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У НЕМОВНОМУ ВИЩІ

Стаття присвячена проблемі формативного оцінювання на заняттях з англійської мови у немовному вищі. Виділяються принципи формативного оцінювання, його компоненти. Аналізується ефективне використання формативного оцінювання на практиці. Ключові слова: зворотній зв'язок, мотивація студентів, особистий прогрес, прогрес, формативне оцінювання.

Традиційна система освіти не відповідає вимогам сьогодення, які швидко змінюються. Дуже часто студенти, які мають певні знання, не можуть використовувати їх на практиці. Тому виникає необхідність нових підходів до формування загальноосвітніх компетентностей, до системи оцінювання досягнень студентів. Традиційна система оцінювання, яка в певній мірі орієнтована на перевірку академічних знань студентів, часто неточно відображає динаміку досягнень студентів. В системі оцінювання відсутні чіткі критерії, у результаті чого процес оцінювання має суб'єктивний характер.

Новим підходом у системі оцінювання, яка відповідає всім вимогам сьогодення, є формативне оцінювання. Формативне оцінювання – це ефективний інструмент, який дозволяє покращити мотивацію студентів до навчання, а також дозволяє побачити прогрес кожного студента, враховуючи при цьому вікові та індивідуальні особливості.

Поняття формативне оцінювання вперше з'явилося у зарубіжній педагогічній практиці. Вже більше 20 років дослідники США, Великобританії та Фінляндії вивчають теорію та практику використання формативного оцінювання. Відомі твори П.Блека і Д.Вільямса “Внутрі чорного ящика: підвищення стандартів посредством оцінки на уроці”, “Робота всередині чорного ящика: оцінювання для навчання на уроках”, “Оцінка для навчання: за межами чорного ящика”. Ці дослідники доводять, що формативне оцінювання є важливим компонентом удосконалення освіти та досягнення запланованих результатів освіти.

Найбільш важливими рисами формативного оцінювання згідно до висловлювань П.Блека і Д.Вільямса є: 1. На відміну від традиційної оцінки формативне оцінювання проводиться з метою оцінки прогресу студентів, а не з метою підведення підсумків; 2. Введення формативного оцінювання потребує не тільки нормативних змін у паперах, а й змін у свідомості викладача, розуміння глибини зворотного зв'язку з кожним студентом; 3. Результат формативного зв'язку – це діалог викладача, як результат його спостереження та знаннями студентів; 4. Зворотній зв'язок з викладачем допомагає студентам оцінити свої досягнення та накреслити дії для подальшого розвитку; 5. Зворотній зв'язок з викладачем сприяє зростанню мотивації студентів, якщо він є чітким, зрозумілим, своєчасним, а також дає уяву про те, як іде процес навчання, інформує про досягнення і прогалини, відбувається в атмосфері взаємозв'язку та доброзичливості; 6. Ефективний зворотній зв'язок відповідає на запитання студентів “На якому етапі навчання я зараз?”, “Над чим мені необхідно попрацювати, щоб в мене не було прогалин?”; 7. Дослідження досвіду введення формативного оцінювання показали, що воно призводить до зростання відповідальності студентів за своє навчання, покращуються їх досягнення, зменшується різниця між встигаючими та не встигаючими студентами [1].

Компонентами формативного оцінювання є: забезпечення результативного зворотного зв'язку студентів; активна участь в освітньому процесі самих студентів; внесення змін у процес освіти з урахуванням результатів оцінювання; формативне оцінювання впливає на самоповагу студентів та інтерес до занять, що впливає на навчання; студенти повинні вміти оцінювати свої знання [2].

Формативне оцінювання дає змогу викладачеві перевірити, що засвоїли студенти під час занять. Головним є не виставити оцінки, а зрозуміти, чи засвоїли студенти ту чи іншу тему, чи є змога вивчати щось далі, або краще повторити матеріал, що можна змінити у методиці викладання.

При формативному оцінюванні на заняттях з іноземної мови доцільно чітко сформулювати критерії оцінювання. Це дозволить зробити процес оцінювання об'єктивним та прозорим. Кожен студент повинен знати за якими критеріями його роботи будуть оцінюватися.

На заняттях з іноземної мови у немовному вищі вважаємо за потрібне ефективно використовувати перші і останні п'ять хвилин заняття для опитування студентів за темою, що розглядається. Також доцільно проводити міні-тести для перевірки знань, або запропонувати студентам скласти власні запитання, або

занотувати інформацію, яку вони зрозуміли. Ці заходи ефективно допомагають викладачеві виявити лакуни у вивченому матеріалі. Для того, щоб заглибитися у тему заняття потрібно використовувати техніки інтерв'ю та дискусій. На нашу думку, як інструмент оцінювання, також можна застосовувати техніки, які включають у себе візуальне мистецтво, фотографію або відеографію.

Отже, формативне оцінювання – безперервний процес взаємодії між викладачем та студентом. Зворотній зв'язок може бути усним або письмовим, формальним і неформальним. Це результативний спосіб отримання інформації щодо досягнень студентів з метою корегування подальших дій для досягнення навчальної мети. Використання нових підходів для оцінювання результатів роботи студентів, призводить до підвищення їхньої мотивації до навчання, сприяє формуванню навичок навчальної самостійності та відповідальності за власну освіту.

Джерела

1. Землянская Е.Н. Формирующее оценивание (оценка для обучения) образовательные достижения обучающихся. // Современная зарубежная психология. 2016. Том 5 №3. С.50-58.
2. A Common European Framework of reference for Languages: Learning, teaching, assessment. Council of Europe (2001). Cambridge University Press.

Овчаренко Оксана Василівна
Українська медична стоматологічна академія
Колєчкіна Інна Вікторівна
Українська медична стоматологічна академія
Кушпіль Наталія Олександрівна
Українська медична стоматологічна академія

УРАХУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ ПОТРЕБ ІНОЗЕМНИХ СЛУХАЧІВ У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНИХ ПОСІБНИКІВ З НАУКОВО-ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН НА ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПУ У ЗАКЛАДИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття присвячена теоретико-методологічним аспектам використання навчальних посібників з науково-природничих дисциплін для іноземних слухачів. Проаналізовано використання адаптованих навчальних посібників з метою підвищення якості та ефективності навчального процесу. Досліджено особливості змісту навчальних посібників та доцільності їх використання на етапі підготовки до вступу у заклади вищої освіти. Ключові слова: науково-природничі дисципліни, навчальні посібники, іноземні слухачі, довузівська підготовка.

Якість вивчення навчального предмета визначається, насамперед, станом його навчально-методичного забезпечення. Основними критеріями оптимізації процесу навчання є результативність і якість вирішення освітніх завдань при мінімальних витратах часу і зусиль. Процес навчання іноземних слухачів у медичних закладах освіти вимагає чіткого відбору матеріалу для термінологічного словника майбутніх спеціалістів, виходячи з вимог, що пред'являються до спеціальних знань.

Як відомо, до навчального матеріалу відносять не лише інформативний текст, а й завдання, вправи, наочність. Реалізація матеріалу в підручниках, навчальних посібниках для слухачів, методичних посібниках для викладачів, завданнях для контролю тощо, разом з програмою, складають навчально-методичний комплекс окремої дисципліни.

Основним концептуальним питанням, на якому базується створення таких комплексів у навчально-науковому центрі з підготовки іноземних громадян, є поєднання двох рівновагомих складових навчального процесу: вивчення науково-природничих дисциплін з одночасним формуванням навичок загальнонаукового та професійного мовлення нерідною мовою на основі базової підготовки слухачів. Такий підхід дозволяє узгодити зміст природничих дисциплін на основі міждисциплінарної координації в сфері навчально-наукового спілкування та розробити комплекс адаптованих навчально-наочних посібників, які надають змогу краще засвоїти програмний матеріал.

Вивчення науково-природничих дисциплін на етапі підготовки іноземних слухачів до навчання у закладах вищої освіти передбачає оволодіння конкретними знаннями не тільки в предметно-змістовому, але й у мовному аспекті. Керуючись принципами комунікативної методики, викладачами центру були розроблені навчальні посібники з математики, фізики, хімії та біології; полімовні лексико-термінологічні словники (переважно арабською, французькою, англійською мовами); методичні вказівки до проведення лабораторних робіт з фізики, хімії та біології, що містять рекомендації щодо систематизації та узагальнення знань, підготовки до контрольних робіт, довідкові матеріали тощо. Враховуючи бажання частини іноземних слухачів продовжити навчання англійською мовою, укладено навчальні посібники з біології англійською